

metno: Mir duše čuvaj u trnju života, — od veselja bučnog je čuvaj, — jer ćeš umrijeti, tužan Deli, — bilo tužan da si cijelog žića, — bilo blažen uz kupicu na travi, — pod borom velim il' jablanom bijelim. — Nek se pletu vijenci ruža, — nek zaigra kolo Nimfa i Satira hitrih. — Ostavit' ćeš kuću, doce i lugove. — Ili umro bogat u svili, — il' pod vedrim nebom siromašak, — nemiloga bit' ćeš žrtva Orka. — Usud goni sve na isto, — kolo sreće okreće se, — kocka pada prije poslije — a u čamac vječnog žića — da nas svali.

Pjesnik želi da njegov suvremenik Rimljanin dotle bude hrabar i plemenit. Nek nauči podnositi siromaštvo i bijedu. — Nek zaručnica njegova dušmanina strepi — sa zidina gledeći, da njezin vojno na njega — ne naleti u krvavom okršaju. — Slatko je i dično za domovinu mrijeti. — I plašljivca smrt dostiže na bijegu, — niti prašta kukavici bijednom, — petam hitrim ni leđima plahim. — Budi zato hrabar, Rimljanine, — pa ako se i čitav krši krug zemaljski, — hrabra tebe ruševine nek zateku.

Želi li pak Rimljanin doći do tih vrлина, Horacije mu svjetuje neka ga nikaško ne svlada pohlepa za zlatom i srebrom: Nema sjaja nikakva pod grudom skrito srebro. — Služi li ti umjereno, onda sjaji. — Ako krotiš duh pohlepni, šire ti je carstvo, — nego ako vladaš od Libije — do stupova Henkulovih, — il' ako tebi služi Punjanin gordi. — Što ga više želiš više žedaš, — ko bolesnik od vodenog u tijelu jada. — Korijen liječi. — Dvije lijepe vrline Horacije još želi usaditi mladiku u srce: neovisnost i neporočnost, jer one su čovjeku svugdje zaštita pred opasnošću: Neporočnu životom i čistu od zala — nisu potrebna ni maurska koplja, — ni tobolac pun otrovnih strijela. — Putuj mirno Sirtu kroz bučnu, — kroz Kavkaz divlji il' Indiju bajnu. — Bezbrizhan sam luto kroz šumu sabinsku — i pjevao pjesme i stihove sklado, — kad vučina banu i — prepađe se — mene bez oružja.

Kako vidimo, i stari su znali za kojekakve težnje i probleme, ali su znali cijeniti vrlinu.

U NEDOGLED OKRENUT

Janko Bubalo, U nedogled okrenut, pjesme, Mala knjižnica Crkve u svijetu, Split, 1974.

Andrija Bonifačić

Stihovi Janka Bubala svjedoče da iza njih stoji pjesnik, misaona izgrađena osoba koja nam ima što reći.

Stih je u ovoj zbirci slobodan, srokovi vrlo rijetki, oblik u svemu nevezan, a ritam — bez kojega stihovi ne bi bili stihovi — ovisan je o sadržaju, te ga pokorno slijedi.

Pobuđeni smo, dakle, da u prvom redu obratimo pažnju na sadržaj, na misaone poglede — pa se pitamo kamo nas oni vode. Kamo? — U nedogled! Svi potočići — čovjek ima dojam da su kratki i da ih je mnogo — odmah uviru u široko more. Taj dojam pobuđuje jedna neobičnost koja je do kraja provedena: rečenica na kraju pjesme nema točke. Kako su stihovi uvijek smješteni do dna stranice, čini se da je pjesma lonac cvijeća, ali bez dna, te mu je njegov, više likvidan negoli čvrst, sadržaj u neposrednoj vezi s površinama vode koja se u beskraj širi.

Ima li što čvrsto i stalno na tim gazovima nepreglednih površina? Pjesnik se ne vezuje ni na koju stvar. Nigdje kakve hridi, a kamoli brda. Pokoji drvored raspoznajemo u daljini da nam odvede pogled u još veće daljine. Na širokoj pozornici nema čvrsta tla što bi ga čvrsti koraci mogli potresti. Nema ni čvrsta glasa da barem u kojem času odjekne. Ono što je stalno to je ona čista poezija, ono prozračno, kao što bi pjesnik htio da bude i njegovo tijelo:

... tijelo prozračno
da sve stvari
bez rana kroza nj prolaze. (Str. 1.)

Zato je glavni junak svih stihova — Krist Gospodin — savršeno prozračan i svagdje nazočan bez buke, posve spontano i nenametljivo:

Svakoj stvari i svakome
ponekad rekoh zbogom,
Tebi to nisam nikad mogao učiniti! (Str. 57.)

Autentičnost Kristova lika zasvjedočena je navodima iz Novoga zavjeta na početku pojedinih odlomaka zbirke. Inače se pjesnik služi svojim, općeljudskim izrazom radije negoli sakralnim, liturgijskim, no uvijek otvoreno i rado aludira na sakralne simbole jaganjca, ugaonog kamena, lomljenja kruha i slično. Susret s Kristom zbiva se na svakom mjestu. Bogoslužje se obavlja pod vedrim nebom.

Očito, sadržaj ove zbirke i nije ništa drugo doli susret s Kristom, preobrazba ljudskog bića u duši i u tijelu pri susretu s Kristom.

Do susreta se ne može doći a da se sve ne stavi na kocku. Procijepi duhovnih tjeskoba uska su vrata kroz koja se dolazi do prijateljevanja. Hodati »s rukom u ruci s Isusom iz Nazareta« (str. 61) i suočavati se »sa sinom čovječjim licem u lice« (str. 25) posao je naporan i pun odgovornosti. Tjeskobno pitanje: »da ti se ne ogadim!?« — muka je duhu i poticaj da sebe ne štedimo, te se nademo izudarani ne znajući »šta je teže ranjeno: ovo meso ili ono što se mesu protiviti« (str. 32).

Što je put trnovitiji, to su plodovi slađi. Susret s Isusom susret je i bratimljenje sa svim ljudima. Velim sa svima. Koji imaju »zemljave ruke« neka im takove i ostanu. Neka samo srce očiste i neka sjednu za stol i tu će se prepoznati koliko god su do sada bili nepoznati i strani jedni drugima (Naša užina, str. 79).

No i sva druga bratimljenja plod su i dar iz istoga izvora. To je bratimljenje sa svim prostranstvima, sa svim vodama i travama, sa zvijezdama i svim sudbinama u vremenu i, konačno, bratimljenje s vječnošću.

»Sesticu smrt tjelesnu« — kako se izražava sv. Frane — pjesnik franjevac predstavlja kao »posljednje slavlje« (35). »Ona — sestra smrt tjelesna — čuva moje vrijeme da ga opet susretne« (str. 38).

Ova je Bubalova zbirka jasno smještena u duhovnu liriku. Da je to duhovnost sadašnjeg časa, vidi se po tome što nije vezana uz kakvu praksu prošlih vremena ili uz koju doktrinu koja bi sužavala svijet na samo jedan njegov dio. Ona se napaja na pravomu svojem izvoru: na sveobuhvatnom liku Isusa Krista.

Janko Bubalo se ovom zbirkom spontano uvršćuje u značajne suvremene hrvatske pjesnike. Ponesenost njegovih stiha, prozračnost i refleksija, odaju snažnu pjesničku inspiraciju, a njegov poetski iskaz, sa svom svojom zatrepalošću simbolike i asocijacije u ovoj zbirci potvrđuje i proširuje već poznatu Jankovu poeziju u nedavno objavljenim zbirkama *Koraci od jučer* (Zagreb, 1973) i *Na rubu ništavila* (Duvno, 1974).

Sa zanimanjem stoga očekujemo novu Bubalovu zbirku koju je već najavio: *Između sna i zastava*.